

TIN LỰC- ĐIỂM NHẤN TRONG HOẠT ĐỘNG CỦA CỤC THÔNG TIN KH&CN QUỐC GIA

(Phỏng vấn Tiến sỹ Tạ Bá Hưng, Cục trưởng Cục Thông tin KH&CN Quốc gia, nhân dịp “Hội nghị thi đua yêu nước toàn quốc năm 2010”)

Chỉ hơn một năm sau ngày thành lập, Cục Thông tin Khoa học và Công nghệ Quốc gia (NASATI), tiền thân là Trung tâm Thông tin Khoa học và Công nghệ Quốc gia, đã tạo ra nhiều đổi thay trong hoạt động thông tin KH&CN của nước nhà. Để giúp Bạn đọc và cán bộ ngành thông tin-thư viện-thống kê KH&CN thấy rõ triển vọng của toàn ngành trong những năm tới, Ban biên tập tạp chí “Thông tin và Tư liệu” đã tiến hành phỏng vấn TS Tạ Bá Hưng, Giám đốc NASATI, về một số định hướng mới trong hoạt động của Cục. Xin trân trọng giới thiệu cùng Bạn đọc toàn văn cuộc phỏng vấn này.

BBT

BBT: Thưa Tiến sỹ, thời gian qua, Cục Thông tin Khoa học và Công nghệ Quốc gia (NASATI) đã được các phương tiện thông tin đại chúng nhiều lần nhắc đến qua các hoạt động do Cục tổ chức như: Chợ Công nghệ và Thiết bị (Techmart), Mạng Nghiên cứu và Đào tạo Việt Nam (VinaREN), Dịch vụ bạn đọc đặc biệt,... Và mới đây, tại “Hội nghị thi đua yêu nước toàn quốc năm 2010”, cả nước đã được nghe Tiến sỹ báo cáo về những thành tích đã đạt được của Cục trong giai đoạn vừa qua. Tiến sỹ có thể cho Bạn đọc Tạp chí được biết về một số định hướng trong hoạt động của Cục thời gian tới?

Tiến sỹ Tạ Bá Hưng: Phát huy những kết quả đã đạt được, bước sang năm mới 2011, để nâng hoạt động thông tin KH&CN nước ta lên một tầm cao mới, chúng tôi đã xây dựng kế hoạch với một số định hướng chính như sau:

1) Phát triển tin lực KH&CN của đất nước trên cơ sở bổ sung và đẩy mạnh khai thác các nguồn tin quan trọng trong và ngoài nước.

2) Tăng cường dịch vụ phân tích tin, tạo giá trị gia tăng cho các sản phẩm thông tin, đáp ứng yêu cầu của cán bộ lãnh đạo và quản lý.

3) Triển khai công tác thống kê KH&CN.

4) Đẩy mạnh dịch vụ thông tin giao

dịch công nghệ.

5) Phát triển Thư viện KH&CN Quốc gia thành một thư viện hiện đại, ngang tầm các thư viện của các nước khu vực Đông Nam Á.

6) Mở rộng việc khai thác Mạng VinaRen.

7) Đẩy mạnh việc cung cấp thông tin KH&CN cho địa phương, nông thôn và miền núi.

8) Phát huy cơ chế tự chủ, tự chịu trách nhiệm của các đơn vị trực thuộc.

9) Tăng cường quản lý nhà nước trong hoạt động thông tin KH&CN.

10) Mở rộng hợp tác và hội nhập quốc tế.

BBT: Để Bạn đọc hiểu rõ, xin Tiến sỹ nói chi tiết hơn về một vài định hướng chính. Chẳng hạn, định hướng đầu tiên được Tiến sỹ đề cập liên quan đến tin lược, vậy phát triển tin lược KH&CN phải bao gồm những nội dung cụ thể gì?

Tiến sỹ Tạ Bá Hùng: Muốn phục vụ thông tin cho người khác thì trong tay phải có thông tin, việc xây dựng nguồn tin vì vậy được đặt lên hàng đầu. Nói cách khác, phát triển tin lược KH&CN nghĩa là cần triển khai những mảng công việc lớn như sau:

- Bổ sung các tạp chí KH&CN thế giới, vừa là các tạp chí hàng đầu trong lĩnh vực KH&CN vừa thiết thực cho sự phát triển kinh tế-xã hội của Việt Nam;

- Bổ sung một cách hệ thống và chọn lọc các sách chuyên khảo và tra cứu;

- Bổ sung và tổ chức khai thác nguồn

thông tin sáng chế và thông tin tiêu chuẩn;

- Thu thập một cách hệ thống, đầy đủ nguồn tin KH&CN trong nước, đặc biệt là các báo cáo kết quả nghiên cứu khoa học, tài liệu hội nghị, hội thảo khoa học;

- Mua quyền truy cập và sử dụng hiệu quả một số nguồn tin như ISI Web of Knowledges, Scopus,...

- Phát triển Liên hiệp thư viện Việt Nam về nguồn tin KH&CN.

BBT: Định hướng thứ hai liên quan đến việc bảo đảm thông tin cho cán bộ lãnh đạo và cán bộ quản lý. Tức là thông tin giúp cho việc ra quyết định, xây dựng chiến lược, đề ra chính sách,... Để làm được việc này, theo Tiến sỹ, các nội dung bao hàm sẽ phải là gì?

Tiến sỹ Tạ Bá Hùng: Thông tin phục vụ lãnh đạo là một trong những hoạt động đã được triển khai thường xuyên. Những năm gần đây, nhờ được đầu tư kinh phí lớn nên kho tài liệu được mở rộng, việc truy cập đến các nguồn tài nguyên có giá trị trên thế giới như ISI Web of Knowledges, Scopus,... trở nên thuận tiện. Chất lượng thông tin phục vụ lãnh đạo vì vậy được nâng lên đáng kể. Để làm tốt hơn nhiệm vụ này, chúng tôi dự định triển khai các nội dung cụ thể sau:

- Cung cấp tổng quan phân tích về các vấn đề KH&CN nổi bật của thế giới cũng như những nội dung được nước ta quan tâm. Tổng quan về một vấn đề không chỉ dừng ở việc mô tả xuất xứ, hiện trạng, xu thế phát triển trên thế giới

Nghiên cứu - Trao đổi

và trong nước mà còn kèm theo các khuyến nghị, ý kiến tư vấn của các chuyên gia;

- Cung cấp thông tin mang tính tình báo cạnh tranh, cảnh báo về KH&CN;

- Đáp ứng kịp thời, đầy đủ và chính xác các yêu cầu đột xuất của lãnh đạo về thông tin KH&CN;

- Tổ chức dịch vụ phân tích tin đặc biệt theo yêu cầu.

BBT: Thống kê KH&CN là vấn đề được nói đến nhiều trong những năm gần đây. Tuy nhiên, đối với NASATI, đây cũng là một trong những định hướng hoạt động mới. Việc triển khai công tác thống kê KH&CN đến các cơ sở, địa phương chắc chắn còn rất nhiều trở ngại. NASATI dự định triển khai công tác này như thế nào để vượt qua các khó khăn ban đầu?

Tiến sỹ Tạ bá Hưng: Đúng như vậy, thống kê KH&CN là một trong những nội dung quản lý nhà nước của Bộ KH&CN. Điều này đã được ghi rõ trong Luật KH&CN từ năm 2000. Nhưng cũng phải đến lúc này NASATI mới được chính thức giao nhiệm vụ triển khai công tác thống kê KH&CN. Để tiến hành việc này chúng tôi đã thành lập **Trung tâm thống kê KH&CN** với mười nhiệm vụ cụ thể như sau:

- Quán triệt Chỉ thị của Bộ trưởng Bộ KH&CN về việc tăng cường công tác thống kê KH&CN;

- Tăng cường nguồn nhân lực, đẩy mạnh việc đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao

ng nghiệp vụ cho cán bộ thống kê KH&CN;

- Hoàn thiện hệ thống chỉ tiêu thống kê, văn bản về thống kê ngành KH&CN;

- củng cố chế độ báo cáo, xây dựng chương trình điều tra thống kê KH&CN;

- Triển khai việc điều tra về nghiên cứu và phát triển và về tiềm lực KH&CN, thực hiện chế độ báo cáo thống kê ngành KH&CN;

- Xây dựng lược đồ tổ chức và thu thập thông tin thống kê KH&CN;

- Ứng dụng và phát triển công nghệ thông tin và truyền thông, xây dựng cơ sở hạ tầng cho *Hệ thống thông tin thống kê KH&CN* ;

- Tăng cường hội nhập quốc tế về thống kê KH&CN;

- Đẩy mạnh việc phổ biến, tuyên truyền về thống kê KH&CN;

- Tăng cường việc phối hợp, hướng dẫn, kiểm tra, đôn đốc,... việc thực hiện công tác thống kê của toàn ngành KH&CN.

BBT: Thừa Tiến sỹ, tuy điều kiện không cho phép chúng tôi tìm hiểu sâu hơn về những định hướng còn lại, nhưng nhìn chung, việc triển khai thành công mười định hướng công việc nói trên của Cục phụ thuộc rất nhiều vào nhận thức, quyết tâm của các địa phương. Nói cách khác, nếu thiếu sự triển khai mạnh mẽ hoạt động thông tin-thư viện-thống kê KH&CN ở các địa phương thì khó có thể tạo ra bước phát triển mới trong toàn mạng lưới. Vậy theo Tiến sỹ, Cục sẽ

triển khai những công việc cụ thể gì để hỗ trợ trực tiếp cho hoạt động thông tin-thư viện-thống kê KH&CN của các địa phương?

Tiến sỹ Tạ Bá Hưng: Chúng tôi luôn ý thức rõ về vai trò quan trọng của địa phương trong việc triển khai hoạt động thông tin-thư viện-thống kê KH&CN. Bản thân sự ra đời của NASATI cũng khẳng định chức năng quản lý nhà nước và trách nhiệm của Cục trước các địa phương trong lĩnh vực hoạt động này. Ở đây, tôi xin nhấn mạnh một số trọng tâm mà Cục nhằm vào để đẩy mạnh hoạt động này tại các địa phương:

- Kiện toàn Mạng lưới các tổ chức thông tin KH&CN cả nước, củng cố và tăng cường vai trò của tổ chức thông tin KH&CN đầu mối ở địa phương;

- Bộ KH&CN, các Bộ, ngành, UBND tỉnh/thành phố trực thuộc Trung ương chỉ đạo sát sao việc thực hiện các quy phạm pháp luật về hoạt động thông tin-thư viện-thống kê KH&CN;

- Tiến hành đầu tư hợp lý về hạ tầng cơ sở, tiềm lực thông tin, trình độ cán bộ cho các tổ chức thông tin KH&CN địa phương;

- NASATI sẽ đẩy mạnh công tác quản lý, hỗ trợ trực tiếp việc triển khai hoạt động thông tin-thư viện-thống kê KH&CN tại các địa phương; đề xuất các khuyến nghị và giải pháp với cấp trên để kịp thời điều chỉnh các vướng mắc trong quản lý;

- Tăng cường sự phối hợp giữa các bộ phận quản lý chức năng trong Bộ

KH&CN nhằm quản lý hiệu quả hoạt động thông tin-thư viện-thống kê KH&CN trên quy mô cả nước;

Tăng cường việc cung cấp thông tin phục vụ lãnh đạo, hỗ trợ trực tiếp cho việc xây dựng kế hoạch, hoạch định chính sách của các cấp ủy Đảng và chính quyền địa phương;

- Áp dụng công nghệ thông tin hiện đại, chuẩn quốc gia và quốc tế trong lĩnh vực thông tin-thư viện-thống kê KH&CN, đặc biệt, trong việc xây dựng và phát triển thư viện số, thông tin công nghệ; xây dựng và phát triển Mạng thông tin KH&CN tới huyện, xã;

- Tham gia tích cực vào việc phát triển thị trường công nghệ; mở rộng các dịch vụ cung cấp thông tin, tư vấn về mua bán công nghệ;

- Triển khai rộng việc cung cấp thông tin KH&CN cho vùng sâu, vùng xa thông qua Thư viện điện tử KH&CN nông thôn và tăng số lượng địa bàn phục vụ;

- Phối hợp chặt chẽ với đài phát thanh-truyền hình, cơ quan thông tấn-báo chí địa phương để đẩy mạnh việc tuyên truyền KH&CN.

BBT: Xin chân thành cảm ơn Tiến sỹ, chúng tôi hy vọng, với sự nỗ lực của Cục, công tác quản lý nhà nước về hoạt động thông tin-thư viện-thống kê KH&CN sẽ được tăng cường, thông tin sẽ thực sự là nguồn lực góp phần tạo nên sự phát triển kinh tế-xã hội của cả nước.